№ro 93.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 20. *LISTOPADA ROKU* 1798. *we WTOREK.*

z Londynu dnia 2. *Liſtopada.*

Tuteysze pisma publiczne głoszą, iż dwor *Wiedeńſki* wzbrania ſię teraz zawarcia nowego traktatu poſiłkowego z *Anglią*. Dodaią nadto, iż iuż była podpisana poprzednicza konwencya, na mocy krórey dawniey zaciągnięta Cesarſka pożyczka zapłaconą być miała, a nowy traktat między obu dworami miał być podpisany. Dwor iednak Cesarſki nie chce teraz ratyfikować wspomnioney konwencyi, będąc w mocnym przedſiewzięciu utrzymania ile możności pokoiu na ſtałym lądzie.—Donoszą z *Lizbony*, iż Kapitan *Saumaretz* kommendant czterech liniowych okrętow *angielſkich*, przyprowadził do *Gibraltaru* ſześć okrętow *francuzkich* zabranych przy *Abukir*. Lord *St Vincent* miał popłynąć z *Cadix* do *Gibraltaru*, dla oglądania zabranych okrętow, i osądzenia czyli ſię zdadzą do naprawy, i mogą być do ſłużby użytemi bez odsyłania ich do *Anglij*. Tenże Lord poſłał do *Londynu* depesze Generała *Buonaparte* do Dyrektoryatu pisane, które będąc od *Francuzow* w morze wrzucone, zoſtały przez maytkow *angielſkich* zebrane. Te depesze zdawały mu ſię być tak wielkiey wagi, iż mniemał być potrzebą odeſłać ie na okręcie liniowym.— Vice-Admirał *Gardner* przybył z ośmiu okrętami na oblężenie portu *Breſteńſkiego*.— Siły morſkie *Wielkiey Brytanij* ſkładaią ſię teraz z 797. okrętow woiennych, pomiędzy którémi znayduie ſię 190. okrętow liniowych, 26. od 50. armat, i 224. fregat. Dwadzieścia okrętow liniowych i 41. fregat znayduią ſię na rożnych ſtanowiſkach w kanale i przy *Irlandyi*; 9. okrętow liniowych i 13. fregat na morzu *Indyiſkim*; 32. okręty liniowe i 10. fregat w *Gibraltarze* i na morzu śrzodziemnym etc.— Papiery trzy procentowe zaczynaią iść w gorę, co przypisuią nayprzod pożyczce, ktorą Miniſter wkrotce ma rozpocząć; w takich okolicznościach Bankierowie zwyczaynie używaią sposobow podnieſienia papierow dla większego swego zarobku; druga przyczyna pochodzi z znacznych ſumm, które Kommiſſarze wydaią w cyrkulacyą na zaspokoienie narodowego długu. — W *Irlandyi* cokolwiek ſię uciszyło. Dowodzca *Holt* mowią iż z ran odebranych umarł. Ponieważ Lordowi *Cornwallis* przełożono, iż zbytnia srogość milicyi i woyſka krolewſkiego była powodem insurgentom do popełnienia rożnych bezprawiow, przeto tenże Lord poſtanowił na wielu podeyrzanych officerow sąd woienny, to zrobiło wielkie zamięszanie, tak dalece, iż ieden officer po drugim urzędy swoie ſkładaią.—Na okręcie wschodnio-indyiſkim *Charlotte*, przy przylądku dobrey nadziei powſtał bunt pomiędzy maytkami. Dowodzcy iego należeli dawniey do flotty zbuntowaney pod *Nore* i są teraz w areszcie osadzeni na okręcie *Scepter*.—Chodzi tu wiadomość iakoby okręt *Sirius* od 36. armat należący do eſkadry admirała *Onslow*, zaiął fregatę Hollenderſką *Furya* z 200: ludzmi. Po czym okręt *Sirius* popędził ſię za drugą fregatą nieprzyiacielſką. Obie płyneły do *Irlandyi*, w nadziei iż eſkadra *Breſteńſka* szczęśliwie tamże wylądowanie swoie uſkuteczniła. Wszakże gazeta *Rotterdamſka* pod dniem 30. Października donioſła, iż dwie fregaty Hollenderſkie *Furie* i *Waaksamheid* na dniu 25. ſzczęśliwie powrociły do *Texel*, niespotkawszy w podroży swoiey żadnego nieprzyiacielſkiego okrętu. — Xiążę dziedziczny *Oranij* przybył tu z *Niemiec*, i był u dworu prezentowany. — *Sir Warren* przybył do *Londondery* w *Irlandyi*. — Przy *Killala* pokazały ſię znowu 7. do 8. fregat nieprzyiacielſkich, które z *Roſzelli* wyiść miały. Wielu twierdzi iż *Francuzi* wysadzili 800. ludzi w *Killala*.— Pisma miniſteryalne wyraźnie głoszą co naſtępuie: „Na dniu 27. Października poſtrzeżono przy *Killala* 7. do 8. wielkich fregat. Dway znaczni panowie którzy za przypłynieniem eſkadry tey do brzegow, udali ſię na okręty, zoſtali tamże w niewolę zaięci. Wkrotce iednak ſkierowały ſię na pułnoc, bądź iż powzięły wiadomość o loſie eſkadry *Breſteńſkiey*, bądź dla wiatru zachodniego, ktory znagła powſtał. Rzeczą ieſt niezawodną, iż wspomniona eſkadra wypłyneła z *Roszelli*." — Inny liſt w tey mierze podaie wiadomość naſtępuiącą: „*Z Sligo dnia 27. Października*. Cztery fregaty i ieden okręt liniowy *francuzki* przypłyneły na toż ſamo mieysce pod *Killala*, gdzie dawniey fregaty *francuzkie* woyſko wysadziły. Stanąwszy na kotwicach żadnego ieszcze nie przedſiewzieły uſiłowania do wysadzenia na ląd ludzi. Wiadomość ta żadney wątpliwości nie podlega, gdyż pochodzi od ſtatku *Fox*, ktory uszedł dziś z rana przed wspomnionemi okrętami będąc od nich attakowanym. Dano znać iak nayśpiesżney o tym zdarzeniu, bliſko ſtoiącym okrętom *angielſkim*. — O okręcie liniowym *Hoche* nie mamy inney wiadomości iak tylko iż na dniu 20. Października widziany był przy wyspie *Ratklin* koło *Irlandyi*.

z Paryża dnia 1. *Liſtopada.*

Z powodu Rapportu przez miniſtra interessow wewnętrznych złożonego, Dyrektoryat Wykonawczy zważywszy, iż eſkadry, kapry i ſtatki *Angielſkie* i *Roſſyiſkie* bywaią w części ekwipowane przez zagraniczne osoby, ſtanowi; Art: I. Każdy człowiek urodzony i należący do kraiu przyiacielſkiego, ſprzymierzonego z Rzecząpospolitą, lub neutralnego, maiący zlecenia od nieprzyiacioł *Francyi*, lub należącey do ekwipażow, ſtatkow woiennych, i innych nieprzyiacielſkich okrętow, będzie tym ſamym uważany i traktowany po nieprzyiacielſku, ogłoszony za rozboynika morſkiego, i za takiego miany, niemogąc ſię w żadnym przypadku usprawiedliwić, iż był do tego gwałtem, groźbami, lub iakimkolwiek bądź przymuszony ſposobem. Art: II. Dyrektoryaty Wykonawcze Rzpltych *Batawſkiey*, *Liguryiſkiey*, *Ciſalpińſkiey*, i *Rzymſkiey*, będą o tym poſtanowieniu uwiadomione.

Potwierdzaią ſię wiadomości, iż *Buonaparte* wszędzie w *Egipcie* założył municypalności, i armia iego powiększyła ſię do 50.000. ludzi. W *Kairze* znayduie ſię 20,000. w *Rozecie* 10,000. załogi. *Alexandrya* ma także znaczne ſiły.— Dzienniki tuteysze wzmiankuią o grzeczney odpowiedzi iaką niegdyś poseł *Turecki* w pewney ſtolicy dał damie, na zapytanie iey, dla czego religia *Mahometa* pozwala męszczyznom kilka mieć żon. Niech to Pani nie dziwi (rzekł poseł) gdyż my w wielu kobietach znaleść nie możemy tych przymiotow, które ſię iedynie w twoiey osobie znayduią. Ta odpowiedź przypomina inną iaką poseł *Turecki w Paryżu* dał niedawno pewney damie na podobneż zapytanie. Nasza religia (rzekł) pozwala nam w prawdzie kilka żon, ale ludzie rozsądni iednę tylko biorą.

Departament *Sekwany* poſtanowił, iż wſzyscy nauczyciele i nauczycielki będą obowiązane z mieysc naukom poświęconych, pozdeymować wszelkie znaki iakichkolwiek obrządkow. Municypalności winne są odbywać rewizye dla zapewnienia ſię o uſkutecznieniu tego rozkazu. Zalecono także ułożyć zbior pieśni patryotycznych, ktore powinni umieć uczniowie ſzkoł pierwiaſtkowych i prywatnych, iako też i we wſzelkich domach na edukacyą przeznaczonych.

Pewną ieſt rzeczą, iż *Lecarlier* miniſter Policyi generalney ſkłada ſwoy urząd, i wyieżdża iako kommissarz Rządowy na zaspokoienie rozruchow *Belgickich*. ten urząd obeymuie Ob. *Duval* Kommissarz Dyrektoryatu Wykonawczego przy Adminiſtracyi Centralney Departamentu *Niżſzey Sekwany*.—Niektorzy kapitanowie okrętow wzięci przy *Alexandryi*, przybyli iuż do *Paryża*. Jeden z nich donoſi, iż okręt *Angielſki* na którym do *Neapolu* przypłyneli, miał tylko na ieden dzień żywności, gdy przybył do tego portu.— Dziennik Urzędowy nie wspominał ieszcze o nowych odmianach naſtąpionych w rządzie Rzeczypospolitey *Cisalpińſkiey*; nie można zatym tylko ſame czynić domyſły o przyczynach i ſkutkach tey polityczney rewolucyi.— Generał *Moreau* wyiechał dnia wczorayszego do *Włoch*, mniemaią, iż ma dopełniać ważnieysze zlecenia nad obowiązki Generała inspektora, z ktorego tytułem wyieżdża.— Generał *Ernouf* towarzyszy Generałowi *Jourdan* do armii.— Generał *Humbert* wzięty do niewoli w *Irlandyi* przybył do *Paryża* z ſwoim adiutantem Ob. *Sullivan*. Jeżeli można dać wiarę nowym donieſionom z *Breſt*, kommendant *Bompart* miał być w potyczce zabity, a okręt *Hoche* z iedną fregatą zatopione. Dziennik *Przyiaciel Praw* zawiera w sobie liſt z *Neapolu*, w którym wyrażono ieſt, iż dnia 13. Października złożona była Rada woienna w *Caserte*, na ktorey znaydowali ſię Generał *de Mack*, ambassador *Angielſki*, i Admirał *Nelson*, ktory dnia 16. wypłynął na morze.— Krol *Neapolitańſki* niechciał przyiąć Ob. *Mangourit* w urzędzie ſekretarza legacyi i ſprawuiącego interessa Rzeczypospolitey *Francuzkiey*. Ambassador *Lacombe St. Michel* pisał z tego powodu liſt do Margrabiego *de Gallo* miniſtra interessow zagranicznych.

Znayduiemy w naszych Dziennikach naſtępuiący wypis z Liſtu Ob. *Conté* z *Alexandryi* 13. Thermidor (1. Sierpnia) Generał kommenderuiący polecił mi zbierać wſzyſtkie dzieła kunsztow, rękodzieł i tego wszyſtkiego, co tylko do przemyſłu należy. Mam także uſkutecznić budowę proſtych młynow dla opatrzenia woyſka w mąkę. Powietrznych żeglarzy niemaiących innego zatrudnienia, użyłem do wynaydywania godnych poznania monumentow, iako to obeliſkow *Kleopatry* etc. Wodz żądał odemnie ſpoſobu bronzowania ſtrzelby woyſkowey, ktora tu przez ieden dzień tak bywa od rdzy okrytą, iż iey ciężko rozpoznać. Bronzowałem iedną, która ma za wzor ſłużyć. Okręt *Patryota* który wiozł materyały ſłużące do powietrzney żeglugi, rozbił ſię w oczach naszych przy brzegu. Wyratowaliśmy z niego część potrzeb lecz nam ieszcze wiele rzeczy brakuie. Dnia wczorayszego odprawiła ſię uroczyſtość w *Alexandryi* z powodu wzięcia *Kairu*. Puszczane były race i miaſto illuminowane. Muzyka obydwoch Narodow dawała dla wzaiemnych naczelnikow serenady. Poszedłem do kommenderuiącego tu Generała *Kleber*, który mnie namowił do przechadzki po mieście. Weszliśmy na iedno mieysce publiczne, na którym ſię znaydowała muzyka;

Zaſtaliśmy tam iednego Szeryfa wraz z wielu innemi ſzefami, którzy oddawali Generałowi wszelkiego rodzaiu honory. Częſtowano nas ſorbetem, etc. Ich zwyczay w podobnych okolicznościach ieſt, iż wychodzi nayprzod niewolnik czyſto ubrany, i podaie na srebrney tacy szklankę napełnioną ſorbotem lub innym iakim napoiem. Drugi niewolnik trzyma równo z uſtami piiącego sztukę muszlinu w paſki. zamiaſt ſerwety do obtarcia. Po tey ceremonii dway inni niewolnicy przynoszą w srebrnych naczyniach różaną wodę, ieden polewania ręce, głowę i brodę, inny przynosi naczynię z rozpalonemi węglami, które posypuie proszkiem z Alpesowego drzewa. Ten nader przyiemny zapach ieſt mocno u tych tu Narodow szacowany. Ich muzyka ſkłada ſię z dwoch bębnow, iedney piszczałki, i niektórych dętych inſtrumentow bardzo do naszego Oboiu podobnych. Tony ich są iednoſtayne, bez odmiany, i nic w nich uważać nie można, procz wielkiego huku. W ſali gdzieśmy ſię znaydowali, są małe okienka z kratami, przez które ſpoſtrzegaliśmy kobiety, lecz tak ukryte, iż ciężko ſię o tym było zapewnić, ile że ſkorośmy w tę ſtronę spoyrzeli, natychmiaſt ſię chowały. Trzy dni temu iak tu przybył Ob. *Tallien*, rozumiem iż do *Kairu* poiechał.

Dnia 2. Liſtopada.

Dyrektoryt Wykonawczy przeſłał do Rady 500. poſelſtwo ſtosowne do buntu wszczętego w iedney częśc; Departamentow, złączonych Prawem 9. Vendemiaire roku 4. Wyraża w nim, iż konſkrypcya woienna była tylko tego buntu pozorem, lecz w ſamey rzeczy ieſt ſkutkiem fanatyzmu i podmowy *Anglikow*. Buntownicy są wszyscy przywiązani do dawnego Rządu, Duchowni, Zakonnicy, włoczęgi, i cudzoziemcy. Na mieyscu drzewa wolności ſtawiano krzyże, część buntownikow noſiła kokardy domu *Oranij*, inni mieli na chorągwiach Orly. Dyrektoryat przez użyte śrzodki potłumi ten bunt, i ukarze wyſtępnych. Lecz przy pewności ich potłumienia, niemoże zaręczyć, iżby ſię znowu rozpocząć nie miały, poki nie będzie miał w ſwoim zarządzeniu taiemnych funduszow potrzebnych na wyśledzenie wszyſtkich fortelow nieprzyiacioł Rzeczypospolitey. Mniema przeto, iż półtora miliona liwrow byłyby koniecznie na ten koniec potrzebne. Zezwolono na tę ſummę na ſessyi dnia 31. Sierpnia.— Dnia 30. t. m. Dyrektoryat Wykonawczy przyimował na publiczney ſessyi Obywatela *Serbelloni* Ambassadora Rzeczypospolitey *Ciſalpińſkiey*. Obywatela *Schimmelpenning* miniſtra pełnomocnego Rzeczypospolitey *Batawſkiey*, i Pana *de Happ* ſprawuiącego interessa Xcia landgraffa *Heſſenkaſſelſkiego*. Na tey audyencyi Obywatel *Talleyrand* miniſter interessow zagranicznych wyraził, iż nie wolno ieſt żadnemu *Francuzowi* pokazać ſię oboiętnym, względem Rzeczypospolitey *Cisalpińſkiey*, która ieſt płodem tryumfow *Francuzkich*. Iż wszelkie dobrodzieyſtwa wolności są zgotowane dla ludu *Cisalpińſkiego*, ieżeli ſię będzie ściśle łączyć z Rzecząpospolitą *Francuzką*.— Obywatel *Serbelloni* oświadczył, iż powtorne iego poselſtwo ieſt wieczną rękoymią przywiązania matki i wdzięczności corki. Wyraził także, iż konſtytucya w prędkości Rzeczypospolitey *Cisalpińſkiey* nadana, i przez lud nie potwierdzona, zamykała w ſwoiey osnowie żądanie poprawy, którą przyspieszyło pragnienie ſzczęśliwości publiczney. Dodał na końcu, iż wzaiemna ufność, handel, prywatne między familiami obydwoch narodow związki, tworzyć będą nowe węzły, i codziennie pomnażać ſzczęśliwość publiczną, która ieſt celem troſkliwości obydwoch Narodow. — Obywatel *Talleyrand* przypomniał Obywatelowi *Schimmelpenning*, iak *Batawowie* dobiwszy ſię z ſławą wolności, nieszczęściem ią utracili, lecz ich zawsze ożywiała nadzieia iey odzyſkania. Nie zawiedli ſię natym, i nigdy nie zapomną iak ſzlachetnie Narod *Francuzki*, to ich pragnienie popierał. Smutne i zwyczayne w podobnym razie zamieszania ſpoźniły tey ſzczęśliwości użycie, lecz trzeba ſię ſpodziwać, iż potrafią dochować i ugruntować dobro, dla którego tyle trudow ponieśli. — Obywatel *Schimmelpenning* oświadczył, iż po wielu trudnościach Lud *Batawſki* nadał ſobie Konſtytucyą Republikantſką. Wyraził swoie ukontentowanie, iż po długich tymczasowego Rządu przemianach, ieſt pierwszym Miniſtrem *Batawſkim* od konſtytucyinego Rządu do Rzeczypospolitey *Francuzkiey* przyſtanym. Nakoniec przydał: Poczuwanie ſię nawet do niesposobności w pełnieniu tak wielkiego urzędu, nie może mi odiąć odwagi, ieſt on ſkutkiem rzetelności moiego Rządu, ktory nie na to mnie obrał ażebym w pośrzod was był zwodniczych oświadczeń tłumaczem, lub iżbym wam wątpliwą przyiaźń oświadczał, lecz zamiarem iego są liczne i ściſłe związki, ktore przepisuią prawo wiecznego między dwoma Rzpltami przymierza.

Rada 500. zamieniona w tayną kommiſſyą, wydała trzy rezolucye, pierwszą ſtosuiącą ſię do dochodow mniey nad 600. liwrow wynoszących i przepisuiącą ſposob iakim ſię wierzyciele likwidować maią.— Druga rezolucya nakazuie urzędom Adminſtracyinym, ażeby zacząwszy od 1. Nivos (21. Grudnia) wygotowała rachunki wszyſtkich przedażow dobr Narodowych, uſkutecznionych przed ogłoszeniem ninieyszego Prawa.— Trzecia rezolucya zawiera w ſobie, iż wierzyciele Rzpltey, którzy maią ſię likwidować, podług praw 9. Vendemiaire, 24. Frimaire i 5. Prairial, obowiązani będą okazać ſwoie dowody urzędnikom publicznym, którym polecona ieſt weryfikacya od tego czasu aż do 1. Germinal (21. Marca.)

Miniſter ſprawiedliwości wydał do Kommiſſarzow Dyrektoryatu Wykonawczego przy Trybunałach cywilnych i kryminalnych, naſtępuiący liſt okolny: „Zalecam wam obywatele wykonanie prawa 23. Fructidor roku przeszłego, które zawiera śrzodki przyzwoite do ściągnienia *Francuzow* zoſtaiących w rekwizycyi do armiow; ieden z tych śrzodkow ieſt, ażeby ogłoſić za niezdolnego do poſiadania maiątku przez ſpadek lub darowiznę każdego *Francuza*, któryby po wezwaniu swoim na obronę oyczyzny podług prawa 23. Sierpnia roku 1793. zaniedbał wypłacić tego tak świętego długu. Wykonanie tego śrzodku, ściąga ſię ſzczegulniey do trybunałow cywilnych, wiele na tym zależy, ażeby te magiſtratury surowo poſtąpiły sobie w tey mierze. Dwa ſpoſoby zdały mi ſię być razem zdolnemi do zaradzenia złemu. gdyby ſię zdarzyć miało, i do zapewnienia mnie o pilności ſędziow w dopełnianiu obowiązkow w tey mierze. które na nich prawo wkłada. Pierwszy na tym zależy, ażeby zrobić w całey rozciągłości departamentu iak naygłośnieyszemi wyroki oznaczaiące karę podług prawa. Drugi, ażeby uwiadomić mnie iak nayprędzey tak o zapadłych wyrokach, iako i o przeſtępcach prawa. Niepowininem taić tego przed wami, że taka ieſt wola Dyrektoryatu Wykonawczego, ażebym mu przesyłał wſzyſtkie takowe wyroki, ſkoro mnie doydą. Nie wątpię bynaymniey, ażebyście przez swoy w tey mierze pośpiech i gorliwość, niechcieli ſię przyłożyć do wsparcia iego widokow, zapewniaiąc przez wszelkie ſposoby, iakie prawo waszemu zoſtawia zarządzaniu, pomyślny ſkutek śrzodkowi nieodzownemu, który nam wſkazało dobro powszechne.

z Bruxelli dnia 3. Liſtopada.

Generał Adiutant *Duruth* przybył do *Antwerpij*, gdzie poſtanowił ſwoią głowną kwaterę z kolumną woyſka *Francuzkiego* na żołdzie Rzeczypospolitey *Batawſkiey*. Jeſt to ta ſama, która uſkuteczniła krwawą wyprawę w *Herenthael*.— Ponieważ poſiłki iuż ze wszech ſtron nadeszły, Generał *Collaud* przedſięwziął uczynić generalny attak na wszyſtkie ſtanowiſka insurgentow.— Ten Generał wydał proklamacyą, w którey wszyſtkie teraźnieysze nieszczęścia ſkłada na oboiętność i ſłabość Adminiſtracyow Cywilnych. — Nakazuie naſtępuiące śrzodki. — Mieszkańcy wszyſtkich mieysc, w których ſię nieubespieczaią przeciwko wkroczeniu buntownikow, ſkarani będą karą pieniężną, maiącą we 24. godzinach być opłaconą, podług uſtanowienia Adminiſtracyi Departamentu. Każde miaſto, miaſteczko, lub wieś, w któreyby ieden *Francuz* przez buntownikow był zabity, a gdzieby mieszkańcy nie czynili ſwoiey powinności na przeszkodzenie temu zaboyſtwu, ſkarane będzie podwoynie, procz ſurowſzych ieszcze kar, ieżeli tego okoliczność wymagać będzie. Woyſka Republikantſkie we wszyſtkich zaiętych przez ſiebie mieyscach, zabieraią pryncypalnych mieszkańcow w zakład; wielu naypierwszych, kupcow *Antwerpii* zoſtało aresztowanemi.— Dnia wczorayszego o 4. godzinie z rana, wszyſcy ſędziowie pokoiu, Kommissarze policyi i gwardya mieyscowa, nagle ſię zgromadziły; Rozdana im była liſta pewney liczby osob, które maią być aresztowanemi. W godzinę potym zaczęły ſię aresztowania, i trwały przez cały dzień. Niektórzy ratowali ſię ucieczką, reszta odprowadzona do więzień. Nie wiadomo ieſt, czyli te areszty pochodzą z odkrytego spiſku, lub tylko ſłużyć maią na zakład. Ten domyſł nie zdaie ſię być gruntownym, gdy ſię nad tym zaſtanowiemy, iż prawie ci wszyscy, którzy ſą aresztowanemi, byli dowodzcami lub wspolnikami rewolucyi *Belgickiey* w roku 1790. których w swym czaſie nazywano potępieńcami *Van-der-Noota*. Jakożkolwiek bądź, brat tego rewolucyoniſty ieſt także wziętym, i dnia wczorayszego wraz z innemi więzniami wyſłany ieſt do Paryża. Napełniono niemi trzy powozy pod eſkortą 200. iazdy.

z Konſtantynopola dnia 12. Października.

Eſkadra *Roſſyiſka* pod dowodztwem Admirała *Uſzakow* przeznaczona na pomoc *Porcie*, a która przeszła *Dardanelle*, ſkłada ſię z naſtępuiących okrętow liniowych *S. Paweł* od 82. *Epiſania* od 74. *Zachariasz* i *Elżbieta* od 74. *Maria Magdalena* od 68. *S. Piotr* od 74. *S. Troyca* od 74. armat.— Fregaty— *S. Jerzy* od 50. *Zielone świątki* od 50. *S. Naxarchia* od 44. S. *Panna z Kazanu* od 50. *S. Mikołay* od 50. *S. Michał* od 50. S. *Felix* od 36. armat.— Statkow awizowych trzy.— Flotta W. Sułtana będzie w liczbie wyrownywaiącey tey floccie ſkoro ściągnie wszyſtkie ſwoie okręty w *Archipelagu* krążące.— Flotty te maią zamiar płynąć ku wyspom dawniey *Weneckim*, które po części z woyſka *francuzkiego* ſą wyprożnione, iedna tylko *Korfu* ieſt pełna woyſka, i w ſtanie naygrożnieyſzym obrony poſtawioną.— Druga dywizya flotty *Roſſyiſkiey* dla poźney roku pory zapewne iuż nie przybędzie.— Konsul *Francuzki* w *Smyrnie Jean Bon St André* ſiedział dotąd w 7. wieżach, dla niespokoynych iednak poſtępkow swoich przeprowadzonym zoſtał do małey wieży nad brzegiem kanału *Azyatyckiego* będącey.

Od granic Auſtryackich dnia 5. Liſtopada.

Na mocy nowego dekretu cesarſkiego wszyscy urzędnicy kraiowi których pensya 500. złotych nie przenosi, maią bydź wolni od podatkow na rok 1799.— Woyſka *Moſkiewſkie* spiesznym marszem ciągną przez kraie cesarſkie.— W. Miſtrz *Maltańſki* baron de *Hompesch* na mieysce hrabiego de *Herberſtein* mianował poſłem ſwoim przy dworze cesarſkim hrabiego de *Colloredo*, który też w tym charakrerze przypuszczony był do audyencyi cesarza Jmci.— Krol *Neapolitańſki* odwołał ſwego rezydenta w *Wiedniu* i rozkazał mu wyiechać do *Hollandyi*.— Z liſtow *Tureckich* dowiaduiemy ſię, iż *Porta* ſkłoniła ſię nakoniec na przyięcie ofiarowaney pomocy *Roſſyiſkiey* w celu pognębienia *Basmana-Oglu*.— Słychać, iż pewien niewolnik *Turecki* którego *Buonaparte* z *Malty* wywiozł, naywięcey mieszkańcow w *Alexandryi* i innych mieyscach do *Francuzow* przeciągnął.— Przed kilku laty dwie osoby znaydowały ſię przy teatrze *Włoſkim* w *Wiedniu* nazwiſkiem *Caſti* i *Calradi*, lecz dla zamiarow przeciwnych kraiowi oddaleni zoſtali. Pierwſzy z nich do *Paryża* poiechał, a drugi zatrzymał ſię w rozmaitych miaſtach *Auſtryi*. Nakoniec mieszkał w *Monachium*, zkąd teraz niedawno w kaydanach do *Wiednia* ieſt przeprowadzonym. Z tego powodu inne także osoby pociągnięte były.— Sławny *Kotzebue* którego dwor ceſarſki ściągnął do kraiow ſwoich z znaczną pensyą, dla doſtarczenia teatrowi *Wiedeńſkiemu* ſztuk nowych, z powodu opiniow ſwoich demokratycznych zoſtał w tych dniach aresztowanym.

z Temeswaru dnia 22. Października.

Odbieramy pewne wiadomości z *Widdynu*. *Basman-Oglu*, który za pomocą zdrady odnioſł nowe zwy-

cięztwo nad woyskiem W. Sułtana, spodziewać się powinien nowych i naymocnieyszych przeciw sobie usiłowań z strony *Porty*, która zdaie się chcieć użyć wszelkich sposobow na zniszczenie tego buntownika, i iego partyi. Na ten koniec dla woysk W. Sułtana, sprzedanych będzie tysiąc centnarow prochu z arsenału tego miasta, i iuż przedaż ta dla *Orsowy* zaczęła się onegday. Też same wiadomości przypisuią wszystkie dotąd powodzenia *Basmana-Oglu*, znaczney płacy dawaney *Arnautom*, których liczba w iego armii do czterech tysięcy a w mieście do dwoch tysięcy wynosi. Są to wszyscy prawie maiętni, rzemieślnicy, którzy nie śmieią opuścić fortecy, lecz maią własny interess w iey bronieniu, zwłaszcza, że *Basman-Oglu* ogłosić kazał, iż gdyby był przywiedziony do ostatniey konieczności, obróciłby na ten czas w perzynę całe miasto. Wreszcie forteca opatrzona iest na długi czas ieszcze w żywność. *Basman-Oglu* płaci wszystko złotem papierkim i hollenderskim z czego łatwo się dorozumieć można, z kim ten buntownik ma porozumienia.

z Brünn dnia 10. Listopada.

Na dniu 26. Października Gubernator *Serwij Mustafa*, odprawił wiazd swoy do *Belgradu*. Woysko iego z 4500. ludzi składać się maiące wprzod ieszcze do tey twierdzy weszło. Wielu zapewnia, iż wspomnione woysko nie dochodzi iak do 1000. ludzi, gdyż *Mustafa* wielu żołnierzy łotrostwem się tylko bawiących w drodze oddalił. Kaimakan poprzedniczy *Mustafy* w *Belgradzie* kommendant złozonym został z urzędu, zarzucaią mu iakoby miał zamyśl przez intrygi swoie w *Konstantynopolu* zrzucenia *Mustafy* z dostoyności iego. Nowy gubernator zatrudnia się teraz urządzeniem interessow skarbowych, które w bardzo złym są stanie.

z Ulm dnia 26. Października.

Znaczna liczba woysk *Austryackich* oddzielonych od kordonu rozciągaiącego się w *Bawaryi*, pomknęła się iuż do rzeki *Lech* ku granicom *Tyrolu*, a ztamtąd ku *Bregenz*. Wiele innych woysk z armii *Bawarskiey* i *Tyrolskiey* odebrały rozkaz ściągania się ku *Feldkirch* i do kraiu *Gryzonow*. W krotkim czasie armia znayduiąca się w *Gryzonach* dochodzić będzie do 50 tysięcy ludzi. Zapewniaią, iż Gen: *Schauenburg* kazawszy się zapytać Gen: *Auffenberg* w iakim zamiarze wszedł do kraiu *Gryzonow*, odebrał odpowiedź, iż nie może mu dać z tego sprawy, i że w tey mierze ulkutecznił tylko rozkazy swego monarchy.

z Frankfortu dnia 3. Listopada.

Generał *Jourdan* na dniu 1. t. m. przy odgłosie armat był w *Friedberg* przyimowanym.— Forteca *Erenbreistein* wkrotce uledz będzie musiała, ieżeli żywność iak dotąd wpuszczoną do niey nie zostanie. Skoro *Francuzi* ią opanuią, na ow czas wszystkie twierdze na prawym brzegu *Renu* wpadną w ich ręce, tak dalece, iż w przypadku nowey woyny, armie *Niemieckie* potrzebować będą więcey iak rok czasu do obleżenia i zdobycia tych fortec, które oddadzą dopiero pod ich władzę prawy brzeg *Renu*, a coż mowić potym o fortecach lewego brzegu.

z Tubingen dnia 4. Listopada.

Oba ostatnie jarmarki *Frankfurcki* i *Lipski* były bardzo liche. W *Frankfurcie* z tamtey strony *Renu* nie było żadnego kupca i iedne tylko peruki *Paryzkie* odbyt znalazły. W *Lipsku* cyrkulacya pieniężna ieszcze bardziey ścieśnioną okazała się.— Z *Moskwy* i przyległych iey kraiow żadnych kommissow nie było. Jedne tylko towary *Angielskie* w cenie bardzo mierney sprzedawane były. *Anglia* wszystkie pieniądze ściąga do siebie. U *Lipskich* bankierow z cięzkością widzieć można złoto albo talary. Wszystko to w *Hamburgu* stopione bywa, a ztamtąd w sztabach do *Londynu* przewożone. Takim to sposobem *Anglia* nie mogąc armatami swemi podbić stałego lądu, podbia go swemi planami handlowemi. Ztąd to niektore pisma wskazuią potrzebę oparcia się takowym planom *Angliy*, mianowicie iedno świeże pod tytułem: *Uwagi pewnego kosmopolity nad projektem zamknięcia Wezery i Elby dla handlu W. Brytanniy.* Ztąd usiłowania *Francuzow* ogłodzenia rękodzieł *Angielskich* przez zamknięcie stałego lądu dla *Angliy*, na odwrot dawnemu proiektowi *Pitta* ogłodzenia *Francyi*, któremu szlachetny *Bernstorf* oparł się. Ztąd potrzeba konieczna wypadaiąca, iż *Francya*, dla ożywienia handlu swoiego, żąda nienaruszoney niepodległości *Hamburga* i *Bremen*.

Rastad dnia 4. Listopada.

Wotum *Austryackie* względem ostatnich dwoch Not *Francuzkich*, było w treści następuiący: „Bolesną iest rzeczą dla państwa takiego iak Rzesza *Niemiecka*, zaymuiącego dotąd w systemacie politycznym *Europy* wysokie mieysce, a którego lud pozyskał sławę niepospolitego i niezaprzeczonego męztwa, kiedy tož państwo widzi iż się z nim strona przeciwna w tak ważney okoliczności iak iest pokoy tym sposobem obchodzi, choćby też nawet taż strona szczęśliwszą była przy końcu woyny, poprzedzaiącey ninieyszą negocyacyą. Tym boleśniey ieszcze iest, kiedy zastanowiemy się nad przyczynami tych nieszczęśliwych wypadkow, i kiedy ie znaydziemy w tym wszystkim, co się w biegu woyny ostatniey zdarzyło, a to w sposobie takim, iż potomność z trudnością dać mu wiarę może. Takowe wypadki potwierdzaią teraz to, co *Austrya* zawsze przypominała w ciągu woyny, to iest: iż iedynie od wykonania naydokładnieyszego wszystkich obowiązkow wypływaiących z związku konstytucyinego, iedność *niemiecka* może być utrzymaną i pozyskać przyzwoite znaczenie, i że w tey tylko iedności oguł Rzeszy rownie iak iego części mogą znaleść całość swoią. Życzyć nam należy, aby przynaymniey na przyszłość wszyscy byliśmy przeięci tą prawdą, i żeby ta wzięta była za iedyną zasadę. *Austrya* zawsze ku temu dążąca, co naymniey było szkodliwym dla Rzeszy. odwołuie się w nayuroczystszym sposobie do dawnieyszych swoich wotow, mianowicie względem odstąpienia lewego brzegu *Renu*, względem fortecy *Erenbreitstein* i wyspy *S. Piotra* leżącey po drugiey stronie nurtu *Renu*. Czyni zaś to iedynie w zamiarze, aby nie była w odpowiedzi przed potomnością, która dziwić się będzie z tak niezmiernych ofiar szczegulnie dla miłości pokoiu uczynionych. Ktoż może utrzymywać po tylu tak nadzwyczaynych zezwoleniach, aby Rzesza *Niemiecka* gadała tylko o pokoiu, bez szczerey chęci iego. Ten kto daie z tak znacznym udziałem, ma bez wątpienia prawo, aby mu wierzono, iż rzetelnie pragnie pokoiu.— Poseł Cesarski odwołuie się przeto do głosu swego wszystkie szczegóły iak nayiaśniey obeymuiącego, który podał na 70. sessyi deputacyi. Ostatnia nota deputacyi Rzeszy zawiera w sobie po większey części nowe obiaśnienia i modyfikacye, w rzeczach ułożyć się ieszcze maiących. Deputacya podpisałaby wyrok zguby dla państwa *Niemieckiego*, gdyby w sposobie przyzwoitym artykuł względem długow nie był ułożony. Co się tycze punktu emigracyi, w którym mieszkańcy obu państw ią umieszczeni, Deputacya Rzeszy nie powinnaż według obowiązkow i szacunku dla ludzkości działać w tym sposobie iak działa rzeczywiście, z wszelkim umiarkowaniem i sprawiedliwością. Co się tycze *Erenbreitsteinu*, artykuł ten nie może być uważanym za akt woienny, gdyż tu idzie o ulkutecznienie konwencyi z obu stron zawartey, tym bardziey że deputacya Rzeszy zezwoliła na zburzenie tey twierdzy. co także mogłoby być uważane za akt woienny. Położenie ninieysze deputacyi wymaga, aby taż w *conclusum* swoim wyraziła wszystkie swoie od początku czynności, z powodami ią usprawiedliwiaiącemi, a to w celu, iżby publiczność i potomność zostały przekonane, że wypełniła poselstwo stosownie do ułożonych obowiązkow, i że niczego nieszczędziała do przyspieszenia pokoiu, *Austrya* ponawia rownie chęć swoią przyspieszenia pokoiu, użyła wszystkich w tym celu usiłowań swoich, i ieszcze ich używać nie przestanie; oczekuiąc wreszcie dalszych wypadkow spokoynie i bez boiaźni.—

D. 6. conclusum Rzeszy ułożone zostało na dzisieyszey sessyi. Deputacya odpowiada w nim na zarzuty czynione sobie względem spoźnienia pokoiu z godnością przyzwoitą. Odstąpiwszy lewego brzegu, zezwoliwszy na zniesienie cła na Renie, i zburzenie *Erenbreitsteinu*, przeiąwszy na siebie część długow, więcey uczyniła nad to co iey zarzucaią, iż tylko mowi o pokoiu. Nie może iednak zezwolić na żądania, szkodliwe honorowi i niepodległości *Niemcow*, przez które narod *Niemiecki* poddałby się wiecznemu hołdowi, i przyspieszyłby upadek swoiey oyczyzny. Obstaie przeto uroczyście przy nocie swoiey dnia 17. Października.

z Leodium dnia 3. Listopada.

Insurgenci w kraiach *Luxemburskich* niezdaią się być ustraszonemi przez surowe środki przeciwko nim przedsięwzięte. Dnia 31. p. m. w liczbie 900. ludzi przybyli do *Stavelot*, gdzie imieniem armii Chrześciańskiey domagali się żywności dla 3000. ludzi. Wszedłszy do miasta ścieli drzewo wolności. Zamyślali potym udać się do *Malmedi*, gdy na nich napadł Kapitan *Wisset* we 200. ludzi. Po dosyć mocney bitwie, insurgenci wyparci z *Stavelot*, za pomocą nocnych ciemności, schronili się do lasu *Wane*. Utracili tak w rannych iako i zabitych około 30. ludzi. Republikanie mieli kilku rannych, między innemi Brygadyer *Schleiden*.— Zdaie się, iż około *Luxemburga* insurgenci znayduią się w znaczney liczbie. Przyłączamy wypis z rapportu Generała brygady *Morand*, kommendanta departamentu lasow, do Generała dywizyi *Micas* pod d. 11. Brumaire (31. Paździer:)— Dwie kolumny ktore w nocy z 28. na 29. prowadziłem przeciwko insurgentom, złączone z trzema tysiącami w *Honzingen*, po 25 godzinney podróży, attakowały buntownikow uzbroionych całe w nowe piki, pistolety, kosztury, strzelbę, zabiły im 50. ludzi. a 30. zabrali w niewolę, i prowadzą ich dziś do *Luxemburga*, zkąd odeszlę ich natychmiast do *Leodium*, ażebyś im kazał zmyć głowy ołowiem. Każda z tych kolumn składa się z 250. ludzi infanteryi, i 20. kawaleryi. Posyłam dziś posiłki z 60. infanterzystow, i 20. koni pod kommendą Kapitana huzarow *Dolozy*. Te woyska potykały się z insurgentami, gdzie ich tylko napadły. Adjutant *Macquin* oswobodził dwie brygady gwardyi mieyscowey wzięte w niewolę przez buntownikow, oraz ieden oddział 25. pułbrygady składaiącey część załogi w *Malmedi*. Wysłałem dnia wczorayszego 50. piechoty do *Namur*. Oczekuię z niecierpliwością na strzelcow 23. pułbrygady. Uwiadomiony o taiemnych porozumieniach między buntownikami i mieszkańcami *Luxemburga*, ogłosiłem to miasto w stanie obleżenia. Ten środek był tam tym potrzebnieyszy: iż od czasu zbliżania się buntownikow, duch publiczny był tam całe skażony. Spodziewam się Generale, iż tym bardziey potwierdzisz ten postępek, gdy się dowiesz, iż buntownicy chlubili się, iż za zbliżeniem się do *Luxemburga*, mieszkańcy przyobiecali im dopomoc w opanowaniu miasta. Tę wiadomość doniosł mi huzar, który przez dwie godziny u buntownikow zostawał w niewoli.— Dyrekt: Wyk: wydał następuiący wyrok: I. Wszyscy bywsi Xięża lub Zakonnicy, którzy w Departamentach *Belgickich* będą przekonani o podburzanie przez mowy lub uczynki, i o dowodzenie wszczętym buntom, zostaną natychmiast aresztowanemi.— II. Wszystkie pisma lub ślady służące do okazania przestępstw oskarzonych, będą odsyłane do Dyrektoryatu, który wyda swoy wyrok, czyli przewinienie zasługuie na deportacyą, lub obmyśli środki, iakie potrzebnemi osądzi.

Od lewego brzegu Renu dnia 6. Listopada.

Przedsięwzięte są iak nayostrzeysze środki, ażeby insurrekcya która się iuż rozciągnęła aż do *Luxemburga* i kraiu *Liege*, nie przeszła do okolic *Nadreńskich*. Przykazano wszystkim mieszkańcom lewego brzegu zezwalaiącey od *Moguncyi* aż do *Creveld*, ażeby złożyli wszelką broń iaką tylko mieć mogą, i rozpoczęto iuż z tego powodu nayścisleysze rewizye.— Nigdy ieszcze forteca *Erenbreitstein* w tak mocnym obleżeniu nie zostawała. Dnia 3. t. m. dany był rozkaz zamknięcia zwyczayney drogi prowadzącey z *Rothenhan* do *Valendar*. Podrożni muszą teraz czynić znaczny obwod, i przeieżdżać przez *Simmern* i *Schönstadt*.

Wypis z listu z Bazylei dnia 28. Października.

To cośmy przewidzieli, ziściło się w skutku. Od ostatniego Piątku mamy w naszym mieście garnizon *francuzki*. Liczba iego składa się tylko z iednego batalionu to iest 700 ludzi. To woysko zaięło bramy, Ratusz, i arsenał, od którego żądało wydania kluczow, w czym się dotąd Prefekt Narodowy wzbraniał. Lecz zapewne odbierze rozkaz, ażeby w tey mierze dogodził woli sprzymierzeńcow naszych. *Gryzonowie* Patryoci to iest stronnicy *Francyi* schronili się do *Lucerny*, gdzie zostali dobrze przyięci. Liczba ich ma do 600 dochodzić. *Francuzi* zgromadzaią się w znacznych siłach do kantonu *Uri*.

Młodzież bezżenna od 20 do 25. lat należeć teraz będzie do konskrypcyi. Już w tey mierze proklamacya została ogłoszona w którey wyrażono iest, iż dla osiągnienia pokoiu, należy bydź w gotowości do woyny.

Od granic Szwaycaryi dnia 3. Listopada.

Potwierdza się, iż Gen: *Schauenbourg* ogłosił w armii *Francuzkiey*, iż wkroczenie woysk *Austryackich* do *Gryzonow* nienaruszy dobrey zgody między Cesarzem i Rzpltą *Francuzką*. To oświadczenie zdaie się być pokoiowi przyiazne. Gen: *Keller* przyiął ostatecznie urząd ministra woiennego, w tych dniach przybył do *Lucerny*.

Hrabia *Bellegarde* Generał en chef woysk *Austryackich* w kraiu *Gryzonow*, zawarł umowę z tamteyszym rządem w treści następuiącey. J. C. Mość przyrzekłszy obywatelom kraiu *Gryzonow* silną pomoc woyskową dla zabespieczenia ich granic przeciw wszelkiey napaści obcey, ofiaruie tyle na żołdzie swoim utrzymywać woyska, ile będzie na ten koniec potrzeba, a to żeby nie były ciężarem dla mieszkańcow kraiu, i gdyby z okoliczności niedostatku furazow dla armii dostarczanych, wypadło żądać od mieszkańcow żywności dla woyska, ta będzie im zapłacona w cenie zwyczayney: zwłaszcza że też woyska przychodzą iedynie w celu utrzymania ich wolności i konstytucyi. Wszystkie zaszłe dotąd traktaty z Domem *Austryackim* będą świętobliwie zachowane. Woyska *Austryackie* postępować sobie będą podlug nayścisleyszey karności i zasłaniać od wszelkich gwałtow własności obywatelskie. Generałowie i oficerowie Cesarscy nie bądą się mięszać w żaden sposob do wewnętrznego rządu, lecz Naczelnikow kraiu zostawią przy ich prawach, swobodach i przywileiach. Na kwatery ani załogi woyska pierwey nieudadzą się, aż za zezwoleniem Rady *Gryzońskiey*, i to w mieyscach, które naybardziey wymagać będą bespieczeństwa i utrzymania spokoynosci.

z Rzymu dnia 20. Października.

OOb. *Duport i Bassal* maią dnia dzisieyszego powrocić z swoiey obiazdzki po Departamentach. Zamiarem ich podroży było ożywienie ducha publicznego, złożenie z publicznych urzędow tych ludzi, ktorzy się stali podeyrzanemi, i zastąpienie ich przez gorliwych patryotow. Niektòre mieysca, mianowicie przy granicy *Neapolitańskiey*, ogłoszone były w stanie oblężenia, i prawom woiennym poddane.— Nowy konsulat *Rzymski* w pierwszym miesiącu swego urzędowania, ściągnął na siebie naganę kommissarza *Francuzkiego* Ob. *Bertholio* iak okazuie list pisany do konsulow, w ktòrym Ob. *Bertholio* imieniem kommissyi zaprasza ich, ażeby niezważaiąc na dzień dekadowy, złożyli nadzwyczayne zgromadzenie dla naradzenia się nad złemi skutkami pierwiastkowego ich urzędowania, a te są:— 1. List G. *Macdonald* z przyłączonemi dwoma probkami chleba.— 2. List naywyższego kommissarza do generała.— 3. List dozorcy magazynu *Francuzkiego*, z zaświadczaniemi dwoch piekarzow, ktòre pokazuią rożnicę chleba pod dawną i teraznieyszą administracyą. Naypierwsza uwaga, ktòra z tego wypływa, iest proiekt oddzielenia od administracyi żywności wszystkich agentow *Francuzkich*, co ma w sobie dwoiaką nieprzyzwoitość, nayprzod, iz zdaie się okazywać nienawiść do imienia *Francuzkiego*, powtore. iż Dyrektoryat *Francuzki* nie może bez niespokoyności widzieć armią swoią oddaną w ręce *Włoskie*, i kommissya nigdy tego cierpieć nie będzie. Przełożywszy potym zły dozor teraznieyszey administracyi: co do gatunku chleba, okazuie nagłą potrzebę zapobieżenia narzekaniom armii w tym momencie, gdy iey exystencya i dogodzenie polegaią na odpowiedzialności Rządu *Rzymskiego*.—Konsulowie odpowiedzieli Ob. *Bertholio* przez poselstwo, w ktòrym przystaiąc na wszystkie iego żądania, dodaią: konsulat niechciał z własney woli stanowić osobnego dozoru, o ktòrym wspominacie. Znaliście i znacie stan nasz, i nadto iesteście sprawiedliwi, iżbyście nie mieli wierzyć, iż nami siła okoliczności władała. — Departament *Circeo* dotąd iest w stanie oblężenia, z przyczyny, iż się tam ieszcze widzieć dały poruszenia insurrekcyine. Jeden żołnierz *Francuzki* był tam zabity, a w iedney wsi przy granicy *Neapolitańskiey* drzewo wolności było wycięte.

z Medyolanu dnia 29. Października.

Na mocy Proklamacyi Ciała Prawodawczego *Cisalpińskiego* zgromadzenia pierwiastkowe rozpoczęły się dnia 25. we wszystkich okręgach Rzpltey, w celu przyięcia konstytucyi. Zgromadzenie które się tu odprawiało, było nader niespokoyne. Dyrektoryat uskarża się na to w proklamacyi, w ktòrey wyraża: Wielu wichrzycielow złączonych z niektoremi zaślepionemi Obywatelami, starali się zamącić dobry porządek Zgromadzenia pierwiastkowego w tym mieście; Ptzekonani iż większość głosow była za przyięciem, usiłowali zedrzeć Dziennik sessyi iuż prawnie zakończony. Atoli mimo tego przestępstwa i fortelow, Dyrektoryat ma ukontentowanie donieść mieszkańcom tego Dystryktu, iż akt konstytucyiny przez zupełną większość został przyięty; Zapewnia ich przy tym iż przedsiewziął surowe śrzodki na utrzymanie spokoyności i ukaranie zle myślących.— List ministra woiennego do Dyrektoryatu pisany, donosi także, iż siła zbroyna Rzpltey *Cisalpińskiey* przyięła też konstytucyą.— Woyska *Francuzkie* dotąd nie przestaią się ściągać.— Przybył tu iuż Gen: *Joubert*.— Dowiaduiemy się z *Turynu*, iż król mianował ministrem woiennym hrabiego de *St. Marsan*.

Ob: *Fouché* przy oddawaniu swoich listow kredencyonalnych naszemu Dyrektoryatowi, rzekł w ciągu swoiey mowy: Przy zachodzących każdego rządu odmianach, wszystkie władze wymagaią nieporuszoney stałości i silnego dozoru, gdyż prawda nie przenika zarazem wszystkich umystow, ale naksztalt słonecznego swiatła, potrzebuie zasłaniać blask swoy nim się na horyzoncie okaże. Ah, dla nauki *Cisalpińskiego* Ludu, wystawiaycie mu nieprzerwanie przed oczy zdarzenia Rzpltey *Francuzkiey*, iey chwałę, i nawet sameiey błędy. Ciężko iest niewspomnieć o Republikańskich świętach, nie mogę nieprzytoczyć dla wzoru tey uroczystości, ktòra daną była w *Paryżu* 1. Vendemiaire na pamiątkę założenia Rzpltey. Jakże ona zaćmiła wszystkie prożności i zabobonu obchody. Wyobrażała ona razem widok naynowszy i nayokazalszy w iakim kiedy Lud mogł swoią wielkość oglądać. Ze wszystkich czterech części świata przy generalnym pokoiu każdy będzie chciał przynaymniey raz w życiu swoim podobney przypatrzyć się uroczystości. Nieszczęściem dla ludzkości, moment ten upragniony, ieszcze się oddala. Nie wiem iaka fatalność może ieszcze nieprzyiacioł naszych na nowe wprowadzać turnieie; lecz iakażkolwiek dla naszych negocyacyow koley wypadnie, nigdy nie potrafią poniżyć ducha odwagi i gorliwości publiczney ożywiaiącey *Francuzow*, i wiernych sprzymierzeńcow. — Kończy nareszcie następuiącą uwagą. Będzie to dla przyszłych wiekow nadzwyczayną osobliwością widzieć Rzpltą *francuzką*, ugruntowaną w *Europie* przez oręż, zamykaiącą się w granicach iakie iey natura dała.

Od granic Włoskich dnia 24. Października.

Donoszą z *Neapolu* pod d. 16. t. m. iż do tamteyszego portu przybyła korweta *Turecka* z podarunkami, ktòre W. Sułtan posyła *Nelsonowi*, ktory iuż z tamtąd wypłynął z swoią eskadrą. Woysko liniowe *Neapolitańskie* składa się iuż z 60. tysięcy ludzi, z ktòrych 15. tysięcy kawaleryi. Zdaie się, iz procz zaięcia *Malty*, zamysł *Francuzow* opanowania *Sycylij*, był powodem do przygotowań woiennych nakazanych przez Króla *Neapolitanskiego*. Edykt Królewski pod dniem 12. zawiera w sobie, iż gdy potrzeby kraiu zniewoliły Rząd do pomnożenia nadzwyczaynych wydatkow na utrzymanie spokoyności publiczney, musiano udać się do pożyczkow, i że dla zaspokoienia długow od rożnych bankierow zaciągnionych, J. K. Mość postanowił nałożyć podatek dziesiątego grosza na dochody wszelkich własności prywatnych. 2. Iż podana będzie na przedaż pewna część dobr kościelnych. 3. Iż sprzedane zostaną wszelkie dobra allodyalne, administracyi edukacyiney, iako też wszelkie fundusze akademiow, dla ktòrych w rowney wartości, oddane będą dochody fiskalne.

Dnia 25. Października.

We wszystkich okolicach tuteyszych woynę maią za nieuchronną. Przygotowania do woyny w *Neapolu* nieprzerwanie trwaią. Mowią nawet, iż *Anglicy* w porcie *Neapolitańskim Gaete* uzbraiaią lekkie statki, i szalupy kanonierskie, dla przedsięwzięcia wyprawy do kraiow Rzpltey *Liguryiskiey* lub *Rzymskiey*. Do *Ankony* przybyło wiele woyska *Francuzkiego*, rownie iak do *Genui*.— Z *Rzymu* donoszą, iż Krol *Neapolitański* w czasie bytności swoiey na flocie *Nelsona*, miał mu uczynić oświadczenie następuiące „ Admirale. W teraźnieyszych okolicznościach, dwa mam tylko życzenia, nayprzod, abym mogł był obecnym być w czasie akcyi pod *Abukir*, powtòre, abym mogł się znaydować w *Londynie* pod tenczas, kiedy wiadomości o zwycięztwie twoim nadeszły, i być uczestnikiem radości, iakiey *Anglia* w tym razie doznawała.— Zapewniaią, iż tenże Kròl rozesłał także rozkazy do wszystkich swoich tak *Włoskich*, iako i *Sycyliyskich* portow, ażeby przybywaiącym do nich okrętom *Angielskim* wszelkie potrzeby dostarczane były.

Gazety *Medyolańskie* zapewniaią, iż przebiegaiący na dniu 11. przez *Turyn* kuryer od Generała *Buonaparte* rozniosł wiadomość, iż wodz ten z armią swoią obrocił marsz swoy przez skalistą *Arabią* do *Indyow wschodnich*, gdyż *morze czerwone* nadto mu wiele niebespieczeństwa wskazywalo. — Co raz więcey woyska *Francuzkiego* i *Cisalpińskiego* ściąga teraz do *Ankony*.— Słychać, iż fregata *Neapolitańska Ceres* przeznaczona iest do *Liworno* dla wywiezienia W. Xiążęcia *Toskańskiego* i familii iego, w przypadku gdyby nowa woyna rozpocząć się miała.

z Liworny dnia 18. Października.

Dnia wczoraysyego z rana przybył do tego portu statek z *Konstantynopola*, z ktorego rozeszła się wiadomość, iż gdy płynął około *Malty*, widział okręty woienne *Angielskie* i *Portugalskie* trzymaiące w oblężeniu tę wyspę, i że się dowiedział iakoby *Francuzi* ustąpili iuz z miasta i wsiow, i przy samych tylko trzymali się twierdzach.

DONIESIENIA.

Przez urządzenia Policyi pod dniem 14. Lipca 1796. i 10. Kwietnia 1797. roku, meldowanie wszelkich przybywaiących i odieżdżaiących, bądź tu mieszkaiących lub obcych osob pod karą dziesięciu Talarow przypominało się. Te nakazy ninieyszym się powtarzaią: Aby nikt niewiadomością onych exkuzować się nie mogł. — Dan w Warszawie dnia 15. Listopada 1798.

J. K. Mci Pruskiey Dyrekcya Policyi. — PATZ.

Zur Sicherheit der sämmtlichen Haus-Handwerks und anderer Leute, die für den Hof Sr: Durchlaucht der Fürstin Sapieha gebohrnen Fürstin Sułkowska Waaren, und Victualien zustellen, wie auch um allen daraus enstehen könnenden Unannehmlichkeiten vorzubeugen, erneuert dieselbe die im vorigem Jahre publicirte Erklarung; daſs sie ihren Leuten zu allen Ausgaben baares Geld giebt, und verlanget daher daſs man niemanden von ihrem Hofe etwas auf credit gebe. Um dieses allgemein bekannt zu machen, hat sie dieſse ihre Erklärung in die hiesige Zeitung einrücken laſsen.

Chcąc JO. Xżna z Sułkowskich Sapieżyna zabespieczyć wszystkich kupcow, rzemieślnikow i każdego gatunku ludzi towary, lub rzeczy do żywności do dworu iey przystawiaiących od wszelkiego ubespieczyć zatrudnienia i siebie od niespokoyności zapewnić ponawia ogłoszenie w roku ieszcze przeszlym uczynione, że na wszystkie wydatki gotowe daie pieniądze i żąda aby nikt do dworu iey nikomu na kredyt nic nie dawał, co aby tym pewniey do wiadomości wszystkich doszło w gazety to swoie oświadczenie włożyć przedsiewzięła.

Es vird hiemit offentlich bekannt gemacht, dasz das hiesige grosse Theater, dem Königlichen Landes Collegien hause gegen über, wie auch die Redouten, Säle und dabey besindliche Wohnegebäude nebst stallungen, wagen, Behältnisse und Kellern so wohl ganz als auch einzeln zu vermiethen sind. Miethslustige können sich deshalb an den auf der St. Georgen, strasse in dem sub Nro: 1790. gelegenen hause wohnenden Burggrafen Carl Derenthal, wenden und von ihm nahere Nachricht einziehen.

Podaie się do wiadomości publiczney, iż wielki teatr przy pałacu Magistratur Kraiowych, sale redutowe. oraz domy do wygodnego mieszkania i wiele innych appartamentow z stayuiami, wozowniami i piwnicami całkowicie lub częściami są do naięcia, od którego bądź czasu. Ktoby więc wyrażone budowy naiąć sobie życzył, niech się uda do Karola Derenthal burgrabiego, mieszkaiącego na Sto Jerskiey Ulicy w domu pod Nrem 1790. sytuowanym, a tam zupełną odbierze informacyą.

W Possessyi Nro 1841. nad Zdroiami, z dnia 15. na 16. tego miesiąca, za otworzeniem bramy na kłotkę zamknietey, ukradziono iedną klacz karą bez żadney odmiany; 1. konia karego bez żadney odmiany; 1. konia także karego. Te konie chowu Hollenderskiego; ktoby wyśledził aby dał znać do Policyi Miasta Warszawy, a od gospodarza teyże possessyi odbierze nadgrodę przyzwoitą.